

: Posamezna številka 6 vinarjev :

"JUTRO" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, s dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto mesečno K 2.00, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inosestrstvo celoletno K 30.—. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti ramko. Telefon številka 303.

Bliža se konec.

Neormalnim razmeram na ljubljanskem magistratu se bliža konec. Upravno sodišče se bo kmalu pečalo s komedijo dr. Vi. Pegana, ki ji pravijo klerikalni protest proti občinskim volitvam, vsak razsoden in pravičen človek pa ve, da ni bilo to nič drugega kot nov akt sovražnosti klerikalne stranke proti Ljubljani, ki je toliko drzna, da noče vkloniti tilnika pred Nj. V. dr. Ivanom Šusteršičem in njegovimi zvestimi.

O tem, kaka bo razsodba, ni nobenega dvoma. V upravnem sodišču sedijo možje, ki sodijo — kakor smo se o tem Slovenci že nekočkrat prepričali — po zakonu in po svoji vesti in niso dostopni vplivom z nobene strani. Taki sodniki se ne bodo dolgo ukvarjali s „protestom“, ki ima na sebi vse znake izzivanja, nima pa nobene pravne podlage. Klerikalni rekurz bo zavrnjen kot popolnoma neutemeljen, dr. Pegan in njegovi inšpiranti pa dobijo prav dolg — nos.

In na ljubljanskem magistratu bodo zavadale normalne razmere. Na mesto viteza Laschana in njegovih svetovalcev stopi občinski svet z županom na čelu in prevzame v svoje roke mestno gospodarstvo. Gospodu Laschana se sicer ne more očitati, da bi bil nepravilen in da bi izrabljaj svoj položaj, ali ker vlada v deželnem dvorcu in palači deželnega predsedništva klerikalno-nemškutarski duh, je moral biti tudi on — kot vladni je uradnik — večkrat pristranski, kar se je pokazalo pri oddaji raznih del, posebno pa takrat, ko je na zahtevo deželnega odbora uvedel disciplinarno preiskavo proti naprednemu deželnozbornemu kandidatu in si dovolil pri tem — ignorirati zakon.

Pa njemu mi tega ne vpisujemo v greh, ker on je pač uradnik, ki se ne more upirati željam, ki prihajajo iz palače na Bleiweisovi cesti. Za to nezakonitost nosita svo moralno odgovornost samo dva faktorja: deželni odbor in baron Schwarz.

Ali bodisi oseba vladnega komisarja taka ali taka, institucija komisarja sama po sebi ljubljanskemu prebivalstvu ni mogla biti simpatična, ker je moral gledati v njej suspendiranje mestne avtonomije, ki jo mora braniti pravi meščan z vso odločnostjo. Žalibog se vsi ljubljanski prebivalci tega niso zavedali v polni meri, ker sicer ne bi dobila klerikalna stranka, ki je zakrivila kršenje ljubljanske mestne avtonomije, pri občinskih volitvah niti enega glasu.

Ali pri vsem zaslepljenju velikega dela ljubljanskega prebivalstva, ki nič ne misli, temveč se da mirno voditi od stranke, ki je pomagala kršiti mestno avtonomijo, čez drn in strm, navzlic novemu volilnemu redu, ki so ga klerikalci nalašč prikojili za sebe in nemškutarje in navzlic velikanskega terorizmu, ki so ga klerikalci izvajali pri občinskih volitvah, je bila klerikalna stranka v volilnem boju vendar tako premagana, da niti z

nemškutarji vred nima v novem občinskem svetu večine.

To je klerikalce tako razkačilo, da so hoteli Ljubljano kaznovati, hoteli so onemogočiti takojšnje konstituiranje občinskega sveta in podaljšati abnormalne razmere na magistratu dokler bo le mogoče. Vložili so pri deželni vladi proti volitvam protest; ta je sicer zavrnila protest kot neutemeljen, ali baron Schwarz je bil tako prijazen, da je priznal klerikalnemu rekurzu na upravno sodišče — rekurzu, ki niti vložiti še ni bil — odločilno moč.

In odigral se bo na Dunaju pred upravnim sodiščem zadnji akt te brezprimerne lumparije naših klerikalcev, ki se ne sramujejo nobenega, še tako grdega dejanja, samo da dosežejo svoje sebične in umazane cilje, ki jim je stranka vse, koristi naroda pa — deseta briga.

Ne bomo več dolgo čakali na prvo sejo novega ljubljanskega občinskega sveta in Ljubljana bo imela zopet župana. Težke naloge čakajo nov občinski svet, mnogo bo treba storiti, ali mi se bojimo, da se ne bi v mestni posvetovalnici preveč politiziralo in premalo delalo, da ne bi nastal iz nje — kak avstrijski parlament, v miniaturni seveda. Klerikalci bodo gotovo kljubovali že zato, da sploh kljubujejo in ovirali delo samo zato, da ga ovirajo. Pomagala jim bo sedmorica Švabov in napredna večina bo imela prav težko stališče, ali naj bo kakor si že hoče, ljubši nam je vsak občinski svet kot — vladni komisar.

Bliža se konec dolgotrajnega izjemnega stanja v Ljubljani in onemu večjemu delu ljubljanskega prebivalstva, ki se zaveda, kaj to pomeni za vsako mesto, ki je bilo dolgo oropano svoje avtonomije in jo končno zopet dobi, postaja lažje pri duši.

Iz slovenskih krajev.

Iz Bleda. Veselica, ki je bila napovedana na nedeljo 5. novembra, se bo vršila v nedeljo 13. novembra ob 6. uri v hotelu Triglav na Bledu v korist olepševalnega društva „Zarje“ na Rečici.

Od Sv. Gotarda nam pišejo napredne ženske: Naš župnik uganja tu pri nas že take stvari, da je skrajni čas, da poseže vmes državni pravdnik. Saj že skoro nobena ženska ni varna pred njim! Zadnjič je napadel neko omoženo žensko, ko je nesla žito v mlin. Cele noči uka in kali nočni mir in leta za babnicami. Vidi se, da ni zaman bral rdeče škofove brošure. Po vrh pa nam je zapravil še par lepih tisočakov. Pa še druge „lepe stvari“ bi lahko od njega povedali. Za danes dovolj; le to pravimo, da tako „čednega“ „božjega namestnika“ ni na celem Kranjskem, kakor je naš Hribar.

DNEVNE VESTI.

Naši klerikalni poslanci v parlamentu. Naša klerikalna delegacija je igrala v novoizvoljeni ljudski zbornici dosedaj še vedno jako sramotno vlogo. Dr. Šusteršič kljub temu, da šteje njegov klub kar 27 poslancev, nikakor ni mogel priti na površje. Če se je pa včasih le malo spozabil, mu je akcija vedno sramotno spodletela. To se je pokazalo zlasti v debati glede uradniške predloge, kjer je bil Šusteršič popolnoma osamljen in v zasmeh vseh zbornici. Klerikalni poslanci tudi dobro čutijo svojo brezpomembnost in to jih silno jezi. Dr. Šusteršič je spoznal, da je njegova karjera pri kraju in napada zato sedaj Čeha. Očita jim, da nimajo nikakega smisla za jugoslovansko politiko, vsled česar bo njegov klub najbrže v kratkem tozadevno zavzel popolnoma drugo smer. Časi, ko so klerikalci izrabljali Čeha za svojo umazano politiko, so že davno minili. Češki poslanci so že v pravem času prišli do prepričanja, da je dr. Šusteršičeva politika protislovanska, posebno pa protijugoslovanska in zato so tudi krenili na drugo pot. Danes je slovenska klerikalna delegacija v zbornici popolnoma brez vsakega vpliva, dočim ima ljubljanski poslanec dr. Ravnihar za seboj močeno ozadje, kar je za Ljubljano velikega pomena.

Geßmann zopet na površju. Listi prinašajo vesti, da poskusi znani dr. Geßmann zopet svojo srečo in stopi na čelo propale krščansko-socialne stranke. Krščansko-socialna stranka mu hoče preskrbeti tudi državnozborni mandat in se tozadevno baje že pogaja z dr. Ebenhochom glede odložitve njegovega mandata. Geßmann naj bi prevzel zopet vaje v roke in vodil občinske volitve na Dunaju. Veliko vprašanje je, če je Geßmann mož, ki bi zamogel rešiti krščansko-socialno stranko popolnega propada. Pokazal je sicer že razne svoje talente, od katerih pa je imela krščansko-socialna stranka samo škodo. Najbrže z Geßmannovo karijero ne bo nič.

„Bog nas varuj kupljenih duš, to bi bila naša smrt!“ To pravi včeraj — „Slovenec“, organ stranke, v kateri se ne nahaja niti eden izobraženec, ki bi bil klerikalec iz prepričanja, ampak so vsi, — na ta ali oni način — kupljeni.

Obledo očita „Slovenec“ uradnikom, češ, ako ne morejo izhajati, čemu se pa oblačijo kot kaki grofi in baroni! Uradniki so dobili sedaj recept, kako naj se rešijo draginje: strgani in umazani naj hodijo okoli kot cigani, pa bodo lahko izhajali, posebno se bodo posluževali še drugega klerikalnega recepta in bodo jedli sam močnik in krompir. To je res cinizem, ki mu je treba iskati primere in uradniki si gotovo dobro zapomnijo ta najnovejši klerikalni inzulit.

Kje vzeti denar za povišanje uradniških plač, vpraša „Slovenec“.

takrat pa, ko je izjavil dr. Šusteršič v delegacijah, da zahteva mornariška uprava premalo milijonov za nove vojne ladije, „Slovenec“ niti na misel ni prišlo, da bi vprašal, kje vzeti denar, takrat se mu ni ljudstvo čisto nič smililo, ker se je šlo za to, da se dr. Šusteršič priporoči na zgoraj. Hlnavci so klerikalci vedno bili in ostanejo.

Vlada in železničarji. Nad Avstrijo se zbirajo zelo nevarni oblaki. Mogoče je, da izbruhne pasivna resistenca morda celo stavke vseh avstrijskih železničarjev še preje, kakor pričakujejo železničarji sami. Kakor se poroča, se zlasti češki železničarji že zelo pridno pripravljajo na pasivno resistenco. Koalicija je sporočila vladi, da čaka samo še do 7. novembra. Ako odgovor vlade ne bo ugoden, tedaj bodo železničarji takoj pričeli izvajati svoje posledice. Vlada se nahaja v silnih skrbih in ne ve pravega izhoda. Kaj pomeni pasivna resistenca ali stavka železničarjev, se je jasno pokazalo letos na Angleškem. Država se sicer že pridno pripravlja za vsak slučaj in bo morda skušala zatreti odpor na ta način, da pokliče železničarje vojske pod orožje. Vprašanje pa je, če bi na ta način kaj dosegla. Na vsak način je situacija silno kritična in vlada v velikih škripcih.

Četrta milijona kron za Češko šolsko matico. V Toplicah na Češkem umrli bivši ravnatelj železnice Ustje-Toplice, Ladislav Kuchynka, je kakor znano zapustil vse svoje premoženje v znesku 250.000 kron Češki šolski matici. Sorodniki so podedovali za njim le prav neznatne svote. Radi tega se je njegova nečakinja Emilija Kuchynka proglasila kot dednopravno in vložila na sodišče tožbo glede razveljavljenja oporoke njenega strica. Izjavila je, da se poslednje odredbe njenega strica ne morejo smatrati kot oporoka, ampak le kot dodatek k oporoki, vsled česar Češka šolska matica ne more biti univerzalni dedič, ampak le ona sama. Češka šolska matica je nato vložila protitožbo, katero je pa sodišče zavrnilo in pripoznalo Emilijo Kuchynka kot univerzalnega dediča.

Francoska vojna kolajna za kralja Petra. Iz Pariza se poroča: Srbski kralj Peter dobi v najkrajšem času francosko vojno kolajno iz leta 1870. Kralj Peter se je kot takratni princ Peter Karagorjevič in gojenec vojaške akademije v Saint Cyr udeležil na francoski strani vojne z Nemčijo in je bil že odlikovan s križem častne legije. Novo odlikovanje dobi kralj takoj ko pride k preosredniku francoske republike na obisk v Pariz.

Slovensko deželno gledališče. Danes v soboto se poje prvič v sezoni Joh. Straussa opereta (ali komična opera) v treh dejanjih „Cigan baron“ (za par-abonete). Glavne vloge igrajo in pojo gđ. R. Thalerjeva, ga. pl. Foedranspergova, ga. C. Otáhalova kot gost, ga. B. Bukšekova, g. Lj. Iličič, g. J. Povhe, g. M. Horský, g. R. Bukšek in g. Jos. Krizaj. — V

Karel grof Stürgkh.

Z ozirom na izpremembo v avstrijskem ministrstvu prinašamo sliko novega ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Ministrski predsednik Karel grof Stürgkh je bil rojen dne 30. oktobra 1859 v Gradcu, kjer je tudi dovršil svoje pravniške študije, potem pa je stopil v državno službo. L. 1886. je postal koncipist, l. 1888. ministrijalni podtajnik v naučnem ministerstvu in l. 1894. dvorni svetnik. L. 1897. je bil izvoljen v drugič za drž. poslanca in je ostal v parlamentu do l. 1907. To leto je bil poklican v gosposko zbornico, 7. januarja 1911. pa kot naučni minister v tretji Bie-nertthov kabinet.

nedeljo popoldne ob 3. uri pri zelo znižanih cenah „Mlinar in njegova hči“ (za lože nepar); zvečer opera „Prodana nevesta“ (za par-abonete). — Opozorjamo, da imajo par-abonentje predstavo v soboto in nedeljo zvečer, da se število predstav izenači. — Prihodnja dramska novitela L. Thome komedija „Morala“. — Prihodnja opera novitela E. Wolfa-Ferrarija „Suzanina tajnost“ ter Viktorja Parme „Ksenija“.

Letošnja trgatve in vinske cene. Iz Dolenjskega se nam poroča: V št. 603. z dne 31. oktobra 1911. Vašega cenjenega lista poroča nekdo o ceni novemu vinu na Dolenjskem češ, da so iste od 26 do 30 kron za hl. Ker to ne odgovarja resnici ter je tudi najbrže tiskovna pomota, poročamo, da so cene vinu letos 50 do 60 kron za hl. Poročamo tudi, da se je vino prav dobro obneslo letos v Sv. Križu okraj Kostanjevica, kar priča to, da je bilo v omenjenemu kraju vsak dan več vinskih trgovcev oziroma kupcev, kateri so pokupili lepe množine izvrstne kapljice. Kar se tiče kakovosti je ista letos naravnost izborna, kajti mnogi viničarji pravijo, da iz novih trt nismo imeli še tako dobrega vina, ter, da bode letnik 1911 podoban ako ne še boljši, onemu iz leta 1834. Priporočamo vsem vinskim trgovcem in gostinčarjem kateri si še niso preskrbeli dovolj vina, da nas s polnimi listnicami v kratkem obiščejo, kajti

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Nikdar, oče! Je odgovorila ona zamljko.
— Kleče te prosim... Daj... pojdiva skupaj...
beživa...
— Zdaj mahaj, ko kadarkoli. Ali mislite, da sem govorila prazne besede! Ali niste slišali moje prisege!...
Vzravnila se je kakor kip, in strašno je bilo pogledati njen drugače tako nežni obraz.
Oče se je odmaknil...
— Altieri pogine, je povzela ona, razen... razen če ga nekdo posvari!...
Dandolo je zaječal.
Na takšno kazen za svojo strahopetnost ni bil pripravljen. Prepadel, trepetaje, smrtnobled se je umaknil do vrat in se jih oprijel.
Zamrmral je:
— Z Bogom, Leonora...
— Z Bogom, oče...
To je bilo vse.
Izgubil je, odšel, opotekaje se, sramu pijan...
Ta povest, ki naj bi mu zopet povrnila izgubljeno hčerino ljubezen, je torej le razširila prepad, ki ju je ločil.
In bilo je končano!
Zdaj ni imel več hčere...
Oh, bežati! Bežati zdaj, kakor hitro mogoče! Da nikdar več ne vidi svoje Leonore takšne, kakršno je videl ravnokar, ko je stala pred njim kakor živa obsojajoča vest!
Dospel je do svoje sobe in pobral z največjo naglico tistih par reči, ki jih ni hotel pustiti. Nato je zmašil vse svoje papirje v kamin in jih zapalil.
In počasi, tiho kakor tat, je odšel iz stanovanja, kjer je prebival s svojo hčerjo. Velike stopnice so bile zapuščene. Krenil je po njih in dospel do palačinih vrat, ne da bi ga služinčad

zapazila.

Zunaj, na obrežju si je globoko oddahnil.
Obrnil se je proti pročelju palače... proti Leonorinemu oknu, in zamrmral:
— Z Bogom! Z Bogom, dete moje!
V tem trenutku, kadar v odgovor pozdravu žalostnega očeta, je ugasnila luč za Leonorinim oknom.
Ura je utegnila biti deset.
Dandolo je stal par minut na mestu, kakor da strmi in ne more verjeti.
Nato je zamrmral:
— Idimo, vse je končano... gondola je blizu, bežimo...
Obrnil se je proti kanalu in okamenel od začudenja:
Pred njim je stal nekdo, zavrt v svoj plašč.
— Kdo ste? Je vprašal Dandolo nemirno.
Kajti ta človek, ta nepremični, molčeči neznanec, se mu je zdel prikazen, ne pa živo bitje.
— Kdo ste? Je ponovil.
— Ali me ne poznate, Dandolo?... Tem boljše! Vsaj ne bo komplikacij.
Dandolo se je oddahnil.
Bal se je že, da je ta človek Roland Kandiano sam v svoji lastni osebi.
In zdaj je videl, da ni!
Bil je gotovo kak beneški gospod; ki mu je hotel ob srečanju povedati kaj zapnega. S to mislijo se je potolažil in vprašal:
— Kaj hočete od mene?
Neznanec je odgovoril uljudno:
— Povedati vam par besed na samem, Dandolo... toda ne tukaj... lahko bi naju kdo zalezoval... Ali hočete iti z mano?
— Naj bo!
Neznanec je šel naprej, Dandolo pa ga je spremljal brez prevelike skrbi; jezilo ga je samo, da zavlačuje svoj odhod.
Dospela sta v bližino Aretinove palače.
Tam je bila stranska uličica, in tudi nabrežje je bilo popolnoma zapuščeno.
Neznanec je šel par korakov daleč po uličici.

Nato je obstal.

— Dandolo, je vprašal, ali imate svoje bodalo?
— Nikdar nisem brez njega, je odgovoril neznanec visokomerno.
— Izvrstno. Za slučaj, da bi bili brez njega, sem prinesel enega s seboj, ki ga pa zdaj ne potrebujemo. Vržem ga proč, da ne bom imel proti vam udobnosti dvojnega orožja.
In res je vrzel svoje bodalo od sebe.
Obenem je odgrnil svoj plašč.
— Torej ste mi prišli predlagat dvoboj? Je vprašal Dandolo.
— Tako je.
— Ne bom se bil z neznanecem.
— V tem slučaju bi vas moral zaklati. Najboljše je torej, da se branite... Preden pa vas napadem, sem vam dolžan pojasniti. Če se ljudje ubijajo, morajo vsaj vedeti, zakaj.
— Govorite, gospod.
— Ali veste, Dandolo, da je danes 29. januarja? Morda se vam zdi to vprašanje odveč? A razumeli ga boste popolnoma, če vas opomnim, da imamo še dva dni do 1. februarja.
Dandolo se je zdrznil.
— Vidim, da se bova počasi sporazumela, je povzel neznanec. Ni mi vam treba praviti, kaj se zgodi 1. februarja. Toda opozoriti vas moram, da veste vse naše skrivnosti in ste kljub temu radovoljno zapustili našo družbo. In obvestiti vas moram, da smo sklenili smrt vašo... kakor tudi smrt neke bližnje vam osebe...
— Leonore!... je zamrmral Dandolo.
— In da opraviha kratko, vam moram še povedati, da sem bil jaz določen v to, da vas umorim; čakam vas že celih štiri-najst dni. Morate mi biti potemtakem hvaležni, ker vam ponujam dvoboj z enakim orožjem, namesto da bi vas enostavno zabol, kar bi bil lahko storil že dvajsetkrat v teku teh desetih minut.
— Res, hvaležen sem vam, je dejal Dandolo resnobno. Toda neizogibnost tega dvoboja mi ni razvidna, niti če se zamislim v interese vaše in vaših tovarišev. Neizogibnost svoje smrti bi razumel šele tedaj, če bi se čutil zmožnega izdajstva.
— Človek je šibka stvar, Dandolo... napočijo lahko okolnosti, ki bi vas primorale povedati, kar veste...
(Dalje.)

vsled zelo živahne kupčije bodo cene najbrže še poskočile.

Občni zbor „Akademije“ se je vršil včeraj zvečer ob 8. uri v Prešernovi sobi restavracije „Pri novem svetu“. V zastopstvu zadržanega predsednika g. prof. Reiserja ga je otvoril g. dr. Molé, ki je podal predsedniško poročilo. Preteklo leto je bilo v političnem oziru zelo burno, in to je vplivalo tudi na delovanje društva. Vendar je društvo imelo v Ljubljani 10 predavanj, izven Ljubljane pa 3. Simon Gregorčičevo javno ljudsko knjižnico in čitalnico je s soglasjem „Prosvete“ in „Sokola“ prevzelo popolnoma v svojo upravo. — Blagajnik g. prof. Breznik poroča, da je bilo 401.75 K dohodkov (med temi dar Kmetске posojilnice 100 K in dohodki predavanj 151 K), stroškov pa 379.60 K (med temi stroški predavanj 311 K). Društveno premoženje znaša 1087.87 K, v hranilnici je 1065 K, dolg pa znaša 900 K. — V debati kritizira g. urednik Pustoslavšek, da policija zahteva od znanstvenih predavanj „Akademije“, pri katerih je samo prostovoljna vstopnina, plačila, medtem ko od Nemcev ne zahteva pri takih predavanjih ničesar. — Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika soglasno g. dr. Molé; za odbornike gg. prof. Bercé, dr. Fetič-Frankheim, prof. Kenda, dr. Lavrenčič, dr. Lipold, Lotrič, urednik Vodeb, urednik Zalar in akademični slikar Žmitek; za namestnike gg. dr. Tičar (Kranjska gora), dr. Lončar (Idrija) in dr. Pučnik (Celje); za pregledovalce računov pa gg. dr. Ravnihar, prof. Reiser in Podkrajšek. — Pri slučajnostih se je sklenilo, naj odbor izdela izpremembo pravil, da ne bo treba tako številnega odbora in se je govorilo o nadaljnjem delovanju društva, nakar je predsednik zaključil občni zbor.

Komorni koncert Ševčikovega kvarteta iz Prage v nedeljo dne 12. novembra, bo podal ljubljanskemu občinstvu umetniški užitek najvišje vrste. Kvartet, čigar primarij je Bohuslav Lhotský slovi po Evropi kot enakovreden slavnemu češkemu kvartetu, čigar primarij je Hofmann. V zadnjih štirih letih, je koncertiral ta v največjih evropskih mestih in žel brezprimerno slavo. V Ljubljani bo izvajal: Dvořakov kvartet v G-duru, Glazmanov kvartet v A-molu in Beethovnov kvartet v F-duru Op. 135 — sama dela najvišje glasbene genijalnosti, popolnosti in najidealnejše lepote.

Apel na usmiljena srca. Na Poljanski cesti št. 8 leži tekoč bolan ubog delavec s šestimi otroci, ki jih ne more preživljati, ker radi boleznici nečesar ne zasluži. Upamo, da se dobi v Ljubljani usmiljenih ljudi ki bodo pomagali lajšati trpinu bedo. Ubogi delavec stanuje, kakor zgoraj omenjeno, na Poljanski cesti št. 8.

6 konj ali dva damska klobuka. Kljub neznanosti draginji po vsej Evropi ljudstvo še vedno ni izgubilo zdravega humorja. Na nekem berlinskem kolodvoru je čakala velika množica ljudi na vlak. Mimo kolodvora je peljal takrat ravno tovorni vlak, da se umakne osebnemu, ki je imel pravkar oditi. Kakor vsi tovorni vozovi, tako so imeli tudi vozovi tega vlaka napis: 30 moških ali 6 konj. Neka nerodna roka, najbrže kakkega železniškega delavca pa je k tem napisom pripisala še kratek priatek, tako da se je glasilo: 30 moških ali 6 konj ali dva damska klobuka. Ko je občinstvo zapazilo te napise, so se gospodje pričeli glasno smejati in ploskati, navzoče dame pa so se na tihem prav sramežljivo umaknile.

Sprehod po parku. Iz Maribora se poroča: Dne 1. novembra okoli

poldne se je sprehajal gojenec tamkajšnje kadetnice Franc Polak po nasadih zavoda. V parku sta se nahajala tudi dva odrasla fanta, katere je opozoril, da je njima v ta park dostop prepovedan. Eden izmed nepovabljenih gostov se je v resnici takoj odstranil, drugi pa je skočil na Polaka in ga pričel daviti za vrat. Polak je radi tega zgrabil v silobranu za bajonet in zbedel svojega nasprotnika v trebuh, nakar je slednji takoj zbežal.

Magistratni komisar. Včeraj zjutraj se je zaletel na Kongresnem trgu neki gospod v cestnega pometalca in ga ozmerjal. Ko ga je delavec hotel pomiriti, je neznanec izjavil, da je magistratni komisar. Ker pa je bil v bližini stoječemu stražniku ta magistratni komisar popolnoma neznan, ga je odvedel na stražnico, kjer se je izkazalo, da je možakar hranilnični uradnik z Notranjskega. Sicer ni bilo nič huduga.

Mlad tat. Predvčerajšnjem je prišel na glavno pošto desetletni deček in hotel odposlati denar naprej. Na stopnicah ga sreča neki pobalin, ki mu je denar vzel iz roke in izjavil, da hoče bankovec zmenjati. Deček ni ničesar huduga slutil, ko pa pobalina le ni bilo nazaj, se previdel, da je bil ogoljufan in zadevo takoj ves objokan naznanil pred pošto stoječemu stražniku.

Nasilni gost. Te dni je prišel k neki na Dunajski cesti stanujoči stranki na obisk delavec, ki je zahteval, naj mu stranka vrne spričevala, katere ima spravljena. Kmalu je nastal radi tega preprič, tekom katerega je delavec razbil nekaj pohištva in kuhinjske posode, konečno pa še hotel vreči spodarja skozi okno. Na lice mesta došli stražnik je nasilnega gosta aretiral.

Obrtniški koledar 1912. Izdal in založil Josip Hauptman, oficijal trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Drugi letnik „Obrtniškega koledarja“ daje obrtnikom, rokodelcem, gostilničarjem in drugim marsikatero potrebno pojasnilo in navodilo glede njih obrtnih pravic in dolžnosti, kajti poleg običajnega koledarskega gradiva vsebuje ta koledar tudi: podrobna določila za kolkovanje listin, spisov, računov itd.; tabelo za osebno dohodnino; razvrstitev obrtovi; gostilničarski obrt in njegovo pravo; vinotoč pod vejo; stavbno obrt; obseg in izvrševanje obrtnih pravic; obrtno sodišče; obrtni svet; obrtno združništvo; obrtne nadzornike; zadr. inštruktorje; obrtno pospeševanje; obrtni pospeševalni zavod za Kranjsko v Ljubljani; obrtne nadaljevalne šole; o patentih; varstvenih znakih, vzorcih in modelih; obrtne pravice trgovcev, ki prodajajo storjeno obleko; davka prosti bencin za obrtne namene; krošnjarstvo; določila o zapiranju prodajalnic itd. Koledarju je priloženo 16 listov črtanega papirja za beležke. Izvod lično v platno vezanega „Obrtnega koledarja“ velja samo 60 vin. po pošti 70 vin.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca oktobra 1911. sledeči promet i. s. Dohodki, A. Redni dohodki. 1. Prispevki iz nabiralnikov K 822.23. 2. Prispevki podružnic i. s.: Kranjsko K 1.794.99. Štajersko 380.15, Primorsko K 431.03 skupaj K 2.606.17. 3. Razni prispevki K 2.807.97, skupaj K 7.236.37. B. Izredni dohodki. 1. Prispevki za obratniški sklad K 1.438.33. C. iz družbene glavnice se je dvignilo K 26.531.06, skupaj K 35.205.76. Izdatki. A. Redni izdatki. 1. Plače, remun. učit. osebju, razni računi itd. K 10.144.45. B. Izredni izdatki. 2. Naložitev na glavnico, ozir. obratniški sklad K 1.313.33, 3. za razne stavbe K 26.531.06, skupaj K 37.988.84. Torej primanjkljaja K

2.783.08. Pri obratnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Kolo ukradeno. V četrtek 2. t. m. ob 7. uri zvečer je bilo v Koližeju (Mar. Ter. c. 11.) ukradeno kolo tvrde Puh z znamko „Nelo Special Ipak“ tovarniška znamka 45.100 policijska pa 893. belo na zelenem polju. Kolo je črno pleskano, dobro ohranjeno, prostega teka, brez strešic zoper blato ter vredno 200 K. Na zadnjem kolesu ima še močno obrabljeno pnevmatiko znamko „Monthan“ na prvem pa skoro novo z znamko „Derby“. Pozor pred nakupom

Slovensko deželno gledališče.

Kralj (Sire).

Tragikomedija v štirih dejanjih. Francoski spisal Henri Lavedan.

(Premijera v četrtek, dne 2. novembra.)

Včeraj sem poročal o delu samem, danes šele pišem o predstavi, ki se je končala tako pozno (ob četrti na 12. uri), da ni bilo mogoče več spraviti poročila v list. Na vsak način se je stvar preveč vlekla, deloma zato, ker se ni igralo dovolj gladko, v dovolj hitrem tempu, deloma so bile pavze predolge, končno je pa tudi delo samo na sebi predolgovezno in ga bo treba, kjer le mogoče, prističiti n. pr. izpustiti v 4. dejanju oni prizor, ko preseneti grofica Rouletta z Leonijo in govoričita potem „kralj“ in grofica o ljubezni. Duhovita „tragikomedija“ je dosegla pri občinstvu, ki je prav mnogobrojno — čast mu — posetilo predstavo, nedvomen uspeh, ki bi bil ob hitrejšem tempu in primerni skrajšavi še popolnejši.

Vloga urarja Rouletta, te personifikacije francoskega ljudstva, je „silajna vloga“, napisana za velikega igralca, da pokaže v njej vse svoje sposobnosti. Reči moram, da me je igranje g. Nučiča zadovoljilo popolnoma, bil je v prvih dejanjih pravi živahni, duhoviti, galantni in nekoliko bahavi Francoz, igral je laži-kralja s prepričevalno dostojanstvenostjo in bil je na koncu, ko se zgrinjajo nad njim valovi pogube, resničen v svojem obupu in kesanju in velik v svoji junaški žrtvi.

Občudovali smo gospo Danilovo, kako se je znala živjeti v vlogi stare aristokratske device in kako je zrastle pred našimi očmi od komične eksaltirane čudakinje pa do resnične plemenite kraljice. Gospa Iličičeva je bila nad vse ljubek pariški kebrček, tako nepriljubljeno naravna v svojem deklinski smehu in svoji lahki, koketni ljubezni do Rouletta! G. Skrbinec je bil krassen abbé, izdelan in izčezeliran od vseh podrobnosti s finim humorjem. G. Molek se mi pa ni zdel kot doktor Čabat prav posrečen, tudi svoje vloge ni znal.

Drugi so imeli manjše vloge in so bili dobri; g. Šimáček pa se je pripovedovanje precej zatikalo, neprijetno nas je motil tudi češki akcent, ko smo ga šele na koncu igre prvič zaslišali z odra.

Sedaj pa še k izgovarjanju francoskih besed! Bilo je včasih grozno! Francoz naglašuje vse na zadnjem zlogu, torej: Salbi, Símón. Royaliste je izgovarjati roajalist, boulevard = bulvár, Versailles = Versáj, Roulette je vedno Rulét. Latinska beseda „Gigánteá“ ima naglas na a.

Za pravilno izgovarjanje tujk naj bi se drugi pobrigalo o pravem času, da ne bo treba po vsaki premijeri kake tuje drame opozarjati na take

malenkosti, ki pa pri predstavi izobražence zelo motijo.

Naravnost neodpustno bagateliziranje občinstva je, če se ponavlja na plakatih stereotipna fraza „konec ob 10. uri“ ali kakor zadnjič „konec po 10. uri“, predstava pa traja celo

u ro dalj, kakor je naznanjeno. Občinstvo ki ga čakajo po predstavi zunaj domači, služkinje ali vozovi je nad tem skrajno nejevoljno in se opravičeno pritožuje. Naj se napravi končno red!

—n.

Italijansko-turška vojna.

Prinašamo natančno in po italijanskih vzorcih napravljeno karto Tripolisa in okolice. V pojasnilo sledeče: 1. Angleški konzulat. — 2. Francoski konzulat. — 3. Gurgi-mošaja. — 4. Bolnišnica. — 5. Grška cerkev. — 6. Vojašnica. — 7. Katoliška cerkev. — 8. Telegrafska postaja. — 9. Laški konzulat. — 10. Laška šola. — 11. Hospitalna šola. — 12. Darani-mošaja. — 13. Hotel Transatlantico. — 14. Turška vojašnica. — 15. Mornariška vojašnica. — 16. Mestno upravno poslopje. — 17. Vojaško skladišče. — 18. Klavnica. — 19. Ahmetova mošaja. — 20. Vojašnica. — 21. Skladišče. — 22. Glavna sinagoga. — 23. Marabutti-samostan. — 24. Vojaški hospital. — 25. Kavalerijska in artilerijska vojašnica.

Kaj je s Tripolisom?

Turki postajajo polagoma tihi, oziroma skromnejši v svojih poročilih. Nič več se ne sliši o pripravah za bakljado in svečano proslavo turških zmag in tudi glasovi o zavzetju Tripolisa po Turkih so postali prav redki, četudi še niso popolnoma vtihnili. Konec je glorijske in danes se že z neko gotovostjo lahko reče, da

Turki niso zavzeli Tripolisa!

Položaj na bojišču je čisto drugačen. Italijani so se pač umaknili iz svojih prvotnih pozicij malo nazaj proti mestu, ki ga sedaj branijo v polkrogu, ali v mestu samem ni bilo niti ene bitke in poročila o strašnih poplulnih bojih so se porodila pač v glavi kakega fantastičnega orijentalca, ali pa v glavi kakega

borznega špekulanta,

ki je morda vrzel večjo svoto denarja, da je mogel razširati neresnična poročila, potem pa za dober denar prodati kake turške papirje, ki so v začetku vojne močno padli, potem pa — radi teh zmagoslavnih poročil — občutno poskočili.

Morda je pa tudi turška vlada z bogvekakim namenom tako potencirala nekatere turške uspehe na tripolitanskem bojišču in umikanje italijanskih čet, ki ga je

zakrivil general Caneva,

ki je bil tako slab strateg, da se je s premajhno armado odmaknil predaleč od mesta, ne da bi zagasil svojim četam hrbita. Zato bo pa menda odstavljen in poklican v domovino, vrhovno poveljstvo nad italijanskimi četami v Afriki se pa izroči drugemu, spretnejšemu generalu, ki bo v svojih operacijah malo bolj previden.

Turška poročila si nasprotujejo medsebojno

in sicer v zadnjem času tako očitno, da mora to zapaziti vsakdo, če jih še tako površno čita.

V enem carigrajskem poročilu se trdi z vso gotovostjo, da so Turki za-

vzeli že vseh šest tripoliških utrd in da se vršijo neprestano poplulni boji; drugo carigrajsko poročilo zatrjuje, da se „govori“ in „misli“, da so Turki zavzeli bumelijske studence — poldrugi kilometer oddaljene od najjužnejšega dela mesta, v tretjem ravnotako carigrajskem poročilu pa pravijo, da taborijo Italijani v polkrogu okolu mesta, da nič ne napadajo, temveč se omejujejo samo na odbijanje napadov.

Ta poročila, ki prihajajo vsa iz Carigrada, so tako, da eno drugemu nasprotuje. Ako so Turki zavzeli vseh šest tripoliških utrd, kako potem taborijo Italijani v polkrogu okolu mesta. V tem slučaju bi bili vendar izpostavljeni ognju od vseh strani, ker v utrdah so baje Turki in v oazah tudi. In potem, ako taborijo Italijani okolu mesta, s kom se potem bojujejo Turki po mestnih ulicah? Smešno! Sicer je pa smešno že to, da se ti ulični boji vršijo po turških poročilih — že nekaj osem dni, kar je, seveda, nemogoče.

V turških poročilih ni niti deseti del resnice

in bilo bi res zanimivo vedeti, kaj hočejo Turki s takimi poročili doseči? To nam sicer ni znano, ali eno vendar vemo: da Turkom v bodoče nihče ne bo ničesar več verjel; nekaj dni so že mogli „vleči“ Evropo, ali dolgo to ne bo moglo trpeti.

V Egejskem morju in Eritreji

se menda res nekaj pripravlja, ker je, kakor poroča dopisnik „New York Herald“ z Malte,

odplula italijanska mornarica

izpred Tripolisa v Egejsko morje, pred Tripolisom je pa ostalo samo nekaj manjših ladij. S tem v zvezi je morda tudi razgovor, ki ga je imel te dni dunajski italijanski poslanik z avstro-ogorskim zunanjim ministrom grofom Aehrenthalom; čisto je mogoče, da je italijanska vlada obvestila voditelja

MALI LISTEK.

Biblija, znanost in cerkve.

Spisal Jaroslav Palliardi.

(Iz 24. zvezka knjižnice češke „Svobodne Mili“).

Ljudje na nižji stopnji kulture si tvorijo predstave o bogu po svoji podobi in mu pripisujejo tudi svoje lastnosti in želje. Tako si je židovski narod ustvaril v dobi svoje samostojnosti, bojevit, intoleranten, roparski kakor je bil, tako predstavo tudi o bogu, in starejši židovski pisatelji so nam vesti o teh nazorih ohranili v zbirki spisov, ki jih poznamo pod imenom „svetega pisma starega zakona“.

Jahve, narodni bog izraelski, to je v resnici židovski narod z dobrimi in slabimi lastnostmi tega naroda.

Iz primer, ki smo jih napisali, je jasno, da židovskega narodnega boga, kakor ga riše stari zakon, nikakor ni mogoče v sklad spraviti s predstavo boga, ljubezpolnega očeta vseh ljudi, ki jo je ustvarilo prvotno krščanstvo.

Krščanske cerkve pa niso ohranile te lepe predstave o bogu neskaljene, pozabile so pač na posledice, ki izvirajo iz predstave boga kot neskončno

dobrotljivega bitja, in tako se je zgodilo, da v krščanskih cerkvah predstava o bogu, kot neskončno dobrem bitju, pogosto v ozadje potiskajo nazori o židovskem narodnem bogu, ki je zmes dobrih in slabih lastnosti starega „izvoljenega“ židovskega naroda. Kako usodna je ta napaka, nam pokaže katoliškega katekizma nauk o bogu.

Katoliški katekizem uči, da je bog vsemočen, vsevedoč, neskončno pravičen in dobrotljiv. — Če pa premotivamo posledice, ki iz teh lastnosti izvirajo z ozirom na razmerje boga do ljudi, prihajamo k prepričanju, da omenjene božje lastnosti druga drugo izključujejo.

Vsemogočni bog lahko ustvari človeka, pa vendar ni, da bi ga moral ustvariti. Vsled svoje vsevednosti ve vse, kar bo, in ve poseono tudi, kako bo živel človek, ki ga ustvari, ali bo pravičen in bo dosegel večno blaženost, ali pa pregrešen, da bo po smrti večno pogubljen.

Ali ima človek prosto voljo ali ne, je drugo vprašanje, ki pa je v brezpomembno, kajti v vsakem slučaju bog vnaprej ve, predno človeka ustvari, kako bo ta svojo voljo porabljal.

Vsemogočni, vsevedoči in neskončno dobrotljivi bog pa more ustvarjati samo dobra bitja, ne pa takih, o katerih že naprej ve, da ne bodo do-

bra in bodo večno pogubljena.

Ta resnica je čisto jasna in s tem izginja tudi opravičenost nauka o hudičih, peklju in večnem pogubljenju grešnikov.

Stvarjenje sveta.

Prva Mojzova knjiga začenja v naših biblijah z besedami: „V začetku je bog ustvaril nebo in zemljo.“ Ta stavek pa, ki ga beremo v vseh cerkvenih izdajah biblije, je pa nepravilen prevod prvotnega hebrejskega teksta biblije starega zakona, ki se glasi: „Berešith bará elóhim erez šanáyim.“ Odlični učenjak H. St. Chamberlain pravi, da je to pravzaprav samo naslov poglavja, ki se v pravilnem prevodu glasi: „Ko so demoni (bogovi) najprej ločili tla in ovzdušje.“

Če poznamo to pravilno razlago, tudi lažje presojamo ostale vrste, ki obsegajo nazore o stvarjenju sveta starih židovskih duhovnov, ki so spisali t. zv. Mojzove knjige.

Zanimivo je, da je hebrejski elóhim množina in ne pomeni torej „bog“, ampak „demoni“ ali „bogovi“.

V starem zakonu se vedno poudarja, da je gospod bog izraelski „mogočen, velik, grozen, nad vse druge bogove vzvišen bog, ki se ga mora židovski narod držati, ker je njegov izvoljeni narod in je z njim sklenil zavezo, pa ne taji se eksistenca drugih bogov, kakor egiptjskih, feniških, amoritskih, moabskih, toda vsem pred-

njači židovski Jahve po svoji moči in sili. — Dokazi za to so n. pr. v Mojzovih knjigah II. 12, 12—II. 18, 11—II. 23, 32—V. 4, 7, V. 4, 34—V. 32, 12—v knjigi Sodnikov 11, 24 — v psalmih 95, 3—04, 5—97, 9 — v knjigi Sofomijevi 2, 11 itd.

V prvi knjigi Kraljev beremo v 7. vrsti 11. poglavja, da je kralj Salomon dal blizu Jeruzalema sezidati svetišča Hamosu in Molohu, in v 33. vrsti istega poglavja toži gospod: „Zapustili so me in se klanjali Astarot, boginji sidonski, Hamosu, bogu moabskemu in Molohu, bogu amonskemu!“

Iz tega vidimo, da so bili Židje, kakor vsi drugi narodi, najprej malikovalci, predno so se povzpeli na višjo stopnjo verstva, katerega predmet je en sam bog, in da so se še v teh časih, ko je duhovništvo že davno bilo vpeljalo češčenje enega samega boga, večkrat spozabili in se klanjali tujim bogovom.

To dejstvo prav lahko razumemo, če pomislimo, da je še danes v krščanskem ljudstvu mnogo malikovskih nazorov, kakor n. pr. vera v usodo, divje žene, povodne moze, itd., jako trdno vkoreninjenih in da so verski nazori ljudstva mnogo bližji paganskemu Olympu z najvišjim bogom Jupiterom in množico najrazličnejših bogov nižje vrste in polbogov moškega in ženskega spola, katerih

čudodelni kipi, od duhovnikov blagoslovljeni in z zarjo okrašeni, so se na raznih krajih častili med zvoki godbe in žganjem kadila, da bi pomagali v različnih pripetljajih življenja — nego pa veri v enega samega duševnega boga, pravzrok vsega, kar je.

Bralec nam bo gotovo pritrdil, če bo nekoliko o tem premišljal, kaj vse številni ljudje danes smatrajo za „vero“.

Bajke o stvarjenju sveta skoro vseh narodov pripovedujejo, da so bogovi ustvarili svet iz prasnove na ta način, da so prasnove pretvorili, razdelili jo na trdno zemljo, vodo in pod. Te prasnove pa niso bogovi ustvarili, temveč je od večnosti.

Iz pripovedovanja o stvarjenju sveta, obseženega v prvi knjigi Mojzovi, se je izvajalo, da je židovski bog ustvaril svet iz nič, s samo svojo besedo, in da pred tem božjim činom ni bilo nobene prasnove, ki bi bil iz nje svet ustvarjen. Ta razlaga pa ni pravilna, kajti če vpoštevamo, da gori navedena hebrejska beseda „bará“ v pravilnem prevodu ne pomeni ustvariti iz nič, temveč razdeliti, moramo priznati, da je pred ustvarjanjem čim bolj božjim, obseženim v tem hebrejskem izrazu v bibliji, morala biti tu nekaka prasnova, ki jo je ustvarjaljoči čin božji pretvoril tako, kakor pripoveduje biblija.

avstro-ogrsko zunanje politike o svojih namenih v Egejskem morju. Istočasno se pa poroča o sklepu Arabcev, da

napadejo Eritrejo,

italijansko kolonijo ob Rdečem morju. Napad bi se imel izvršiti iz Jemena, vodil bi ga pa znani Jehia, ki je vodil dosedanje vstaje jemenskih Arabcev — proti Turčiji. No, sedaj je pa „vera v nevarnost“ in Jahia hoče pomagati Turkom...

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Popoln poraz nemške diplomacije v maroškem vprašanju. — Demisija nemškega kolonijalnega ministra.

Berlin, 3. novembra. Jutri bo podpisana med Francijo in Nemčijo pogodba glede maroškega vprašanja.

Berlin, 3. novembra. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da pomeni rezultat pogajanj med Nemčijo in Francijo popoln poraz nemške diplomacije. Nemški listi so z rezultatom silno nezadovoljni in naglašajo, da je nemški poslanik v Londonu grof Wolf-Metternich, ki je vodil pogajanja v Angliji, pokazal svojo popolno nesposobnost. Nasprotno se je francoski poslanik v Berlinu, Cambon, ki se je pogajal z nemškim zunanjim ministrom grofom Kiderlenom-Wächterjem izkazal jako spretnega diplomata.

Berlin, 3. novembra. Vsled neugodnega rezultata pogajanj glede maroškega vprašanja je nemški kolonijalni minister Lindequis podal svojo demisijo. Svoj odstop motivira z nesrečnim izidom pogajanj s Francijo. V pismu vehementno kritizira postopanje nemške diplomacije, ki je silno oškodovala Nemčijo.

Berlin, 3. novembra. Po vesteh, ki so se razširjale danes po mestu, je Nemčija prepustila Franciji popoln protektorat nad Marokom, ki se prične že s 1. januarjem l. 1912. Kompenzacije, katere je dobila Nemčija so zelo malenkostne in odvisne samo od dobre volje Francije.

Novi kabinet. — Poljedelski portfelj ostane nezaseden.

Dunaj, 3. novembra. Pogajanja med ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom in prof. Bráom glede prevzetja poljedelskega portfelja niso dosegla zaželeni uspeh. Zato ostane poljedelsko ministrstvo začasno nezasedeno. Upravitelj poljedelskega ministrstva je začasno imenovan poljski minister kraljan Zaleski.

Dunaj, 3. novembra. Danes je izšlo cesarjevo lastnoročno pismo o imenovanju novih ministrov. Ministrom so imenovane vse osebe, katere so že navedene. Nezasedeno ostane začasno samo poljedelsko ministstvo.

Nationalverband in nova vlada.

Dunaj, 3. novembra. Danes je imel nemški „Nationalverband“ posvetovanje, kako stališče naj zavzame proti novi vladi. V debati se je povdarjalo, da je novi kabinet silno reakcionaren. Hud odpor je zlasti proti naučnemu ministru Husareku, ki je prononsiran klerikalec. „Nationalverband“ je sklenil, da sedaj še ne zavzame nobenega stališča, pač pa bo preciziral svoje stališče takoj po Stürgkhovi programatični izjavi v poudeljek.

Češki narodni socijalci proti dr. Kramaru.

Praga, 3. novembra. „Česke Slovo“ glasilo poslanca Vaclava Klofača zatrjuje, da se je dr. Kramar zahrbtno pogajal s Stürgkhom glede čeških ministrskih kandidatov. Med češkimi narodnimi socijalci vlada radi tega velikansko razburjenje. Klofač zahteva, da pride ta zadeva takoj na prvi seji češkega enotnega kluba na dnevni red in izjavi, da bodo narodni socijalci energično nastopili proti zahrbtni politiki dr. Kramara.

Hrvaški sabor.

Zagreb, 3. novembra. Hrvaški sabor je sklican k rednemu zasedanju na 7. novembra.

Italijansko-turška vojna.

Situacija pred Tripolisom. — Turška in Italijanska poročila.

Carigrad, 3. novembra. Včeraj je komandant turške armade pred Tripolisom Nesad bej zahteval od italijanskega poveljnika predajo Tripolisa. Italijani so turško zahtevo energično odklonili, nakar so pričeli Turki bombardma na Tripolis, ki je trajal dve uri. Italijani so se umaknili med sloopja v mesto. Evropski konzuli so nato zahtevali, da morajo Turki prenehati z bombardiranjem. Turki odposlanik je konzulom sporočil, naj se tuji nemudoma izselijo iz mesta, ker Turki ne morejo več odlašati z generalnim naskokom. Sedaj se vrše med konzuli in italijanskim poveljnikom

pogajanja. Italijanski poveljnik je izjavil, da so tuji lahko brez skrbi, ker bodo v slučaju pouličnega boja varovali njih poslopja Italijani.

Carigrad, 3. novembra. Pred Derno je prišlo zopet do spopada. Italijani so bili poraženi in so izgubili 2 kanona in 4 mitraljeze. Ena kompanija infanteristov je bila zajeta.

Berlin, 3. novembra. Iz dobro informiranih krogov se poroča, da so vse zunanje utrdbe v rokah Turkov, tako da so Italijani popolnoma vključeni v mesto.

Rim, 3. novembra. Zadnja poročila, ki so prišla semkaj, zatrjujejo, da je zadnje dni prišlo le do manjših spopadov pred Tripolisom. Iz Homsa semkaj došla torpedovka je izjavila, da je položaj pred Homsom nespremenjen.

Italijanski konzul v Pragi protestira.

Pragi, 3. novembra. Italijanski konzul v Pragi je prišel danes v uredništvo „Prager Tagblatt“ kjer je izjavil, da so vse vesti o porazih italijanske armade pred Tripolisom popolnoma neresnične.

Strahovito maščevanje zakonskega moža.

V mestu Zolkiewu se je zgodila te dni strašna rodbinska tragedija. Ekonom Franc Kiernicki se je po štirimesečnem bivanju v Ameriki vrnil pretečeni teden nazaj. Dobil je namreč od svojih sorodnikov obvestilo, da mu je njegova soproga nezvesta in da ima razmerje z visokošolcem Storozakom. Da bi Kiernicki lažje neopaženo opazoval svojo ženo, se je oblekel v žensko obleko in se postavil kot be-raciča v neposredno bližino stanovanja svoje soproge. Dva dni je čakal zastoj, tretji dan pa je proti večeru v resnici zapazil svojo soprogo z dijakom, Storozakom, ko sta ravno prihajala iz neke gostilne in se vračala domov. Kiernicki je odšel takoj v stanovanje nekega sosodnika, kjer je sklenil skupno s svojim svakom in njegovima sinovoma kruto maščevanje nad nezvesto ženo. Ob 1. uri ponoči so se podali vsi trije oboroženi s samokresom v stanovanje gospe Kiernicki. Kiernicki je potikal na vrata in izjavil, da prinaša jako važno sporočilo. Ko je dijak Storozak nič hudega sluteč odprl vrata, je Kiernicki izstrelil nanj več strelcev in ga umoril. Gospa Kiernicki je padla v nezavest od samega strahu. Nato so vsi štirje vdrli v stanovanje in Kiernicko razsekali na drobne kosce. Odrezali so ji roke, noge, preparali trebuh, potegnili čreva iz života in nato vse ude razmesarili. Enak proces so potem izvršili tudi s truplom ustrelenega Storozaka. Kiernicki se je sam javil policiji, dočim so ostali trije njegovi sorodniki zginili brez sledu.

Razne vesti.

* Guvernanta — vlomilka. V Manchesteru na Angleškem so te dni aretirali gospodično May Hineliff, ki je tekom šestih mesecev neprestano naročevala pri neki veliki manufakturni tvrdki blago in sicer pod imeni pravih odjemalcev tvrdke. Ko je prišla končno sleparija na dan, je policija odredila pri gospodični hišno preiskavo in v resnici našla velikansko zalogo raznih dragocenosti pri njej. Preiskava je dognala, da si je Hineliff prilastila teh dragocenosti večino potom vlomov. Tako je zginilo pred par meseci nekemu lordu za 32.000 K dragocenosti. Vse to so našli sedaj pri njej. Hineliff je bila pri neki zelo znani družini kot guvernanta že več let.

* Produkcija zlata nazaduje. Novčni urad in geološki urad v Washingtonu sta izdala poročilo, iz katerega je razvidno, da je produkcija zlata v letu 1910 nazadovala za 3.400.000 dol., produkcija srebra pa za 1.300.000 dol. V Alaski se je produciralo za 4.000.000 dol. manj zlata, kakor prejšnje leto, zato pa se je pomnožila produkcija zlata v Nevadi za 2.000.000 dol. V zlatih rudnikih v Nevadi so leta 1910 producirali za 19.000.000 dol. zlata. Produkcija zlata v Združenih državah je znašala 96.000.000 dol., produkcija srebra pa 57.000.000 dol.

C. kr. priv. obéna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

us:anovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 400 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka na življenje

meseca oktobra 1911	od januarja 1911
1987	20.006
K 16,723.632-99	K 160.106.180-60
1675	17.386
K 14.061.179-72	K 138.815.877-95
K 634.595-10	K 7.973.428-75

* Panamski prekop. Komisija, ki nadzoruje gradnjo panamskega prekopa, je izdala poročilo, v katerem pravi, da bodo dela ob prekopu končana do 1. julija 1913. Komisija želi, da vlada naznani pristojbine za plovitbo po kanalu vsaj 18 mesecev pred otvoritvijo. Nadalje priporoča komisija, da se vpelje na ozemlju ob prekopu vojaška vlada.

* Koliko se je popilo lani piva na svetu? L. 1910. se je skuhalo natančno 30.297.704.600 litrov piva. Na prvem mestu so v tej številki zastopane Zedinjene države severoameriške, potem pride Nemčija, nato Anglija, za njo Avstro-Ogrska, dalje Belgija, Francija, Rusija in manjše države. Leta 1910. se je torej skuhalo — in seveda tudi popilo — na vsem svetu celih šestdeset milijard vrčkov piva.

* Petropavlovsko trdnjavo v Petrogradu spremene, kakor poročajo ruski listi, v velik narodni ruski muzej, ki ima biti ogledalo ruske sile, misli in dela. To bo nekako narodni spomenik tristoletnega vladanja carske rodbine Romanov. V petropavlovski trdnjavi se polagoma uredi in opremljuje muzej, v katerih se predloži vse rusko življenje v minulosti in sedanjosti, a vse to bo uvrščeno v šest skupin, in sicer: 1. prirodzanski muzeji; 2. tehniški muzeji; 3. umetniški muzeji; 4. socijalni muzeji; 5. zgodovinski muzeji; 6. slovanski muzeji: poljski, češki, lužiški-polabski, slovaški, karpatoruski, slovenski, hrvaški, srbski in bolgarski. Te muzeje uredi poseben odbor.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik

Milan Piat.

Tisk: „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pis-menin vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujemo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Železna blagajna (Wertheim št. 3.) še dobro ohranjena se ugodno proda. Vprašati pri: Josip Polaku, trgovcu, Sv. Petra cesta 9. 645/x-1

Trgovina na zelo prometnem kraju na Dolenjskem se odda z vsem gospodarskim poslopjem pod jako ugodnimi pogoji v najem. Več se poizve v trgovini Radeckega cesta 2. 647 3-1

Dobro šivni stroj (Singer Ringschiff) za krojača, ki je veljal 280 K, se sedaj proda radi selitve za 80 K. Sv. Petra cesta št. 67.

Dobrodoša mala gostilna na zelo prometnem kraju Ljubljane se odstoji z opravo vred proti primerni odškodnini. Istotam se odda v najem gostilniška koncesija. Tozadevna vprašanja je pošiljati pod „Mala gostilna“ na Prvo anonimno pisarno. 649 3-1

Na domačo hrano se sprejme gospode v bližini glavne pošte. Naslov pove „Prva anonimna pisarna“. 653 2-1

Sodarski pomočnik star 26 let, neoženjen, išče dela. Ponudbe do 10. novembra t. l. pod „Priden“, pošto ležeče, Hotedrška pri Logatcu. 652 2-1

Sprejme se otroka nad eno leto starega v popolno oskrbo. Ponudbe pod „Otrok“ na „Prvo anonimno pisarno“. 651 3-1

Soba s kuhinjo, oziroma soba s štedilnikom se išče takoj. Ponudbe pod „Gospodična“ na upravo „Jutra“.

Postelja in drugo pohištvo, dobro ohranjeno, se kupi. Ponudbe pod „Pohištvo“ na upravo „Jutra“.

Lepo stanovanje

s 4 sobami, kopalno* sobo, predsobo, kuhinjo ter pritliklinami se takoj odda. Cena 760 K na leto. — Natančneje v „Prvi anonimni pisarni“, Františkanska ulica št. 8. P 595

Dobro računale

in prav izvolile so one gospodinjke, ki uporabljajo kot pri-datek za kavo v svojem gospodinjstvu „pravega : Francka : s kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega : Francka :“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Kupujte „JUTRO“.

Izvod samo 6 vinarjev.

2 lokala

se takoj odda.

Prvi v Gosposki ulici št. 7, pripraven za obrt, trgovino, večjo pisarno ali denarni zavod; drugi pa v Židovski stezi št. 1, primeren za delikatesno zajtrkovalnico ali vinsko klet.

Natančneje se poizve pri P 592

Fr. Kraigher-ju

krojaču v Gosposki ulici šte. 7.

Mesečna soba

se takoj odda boljšemu gospodu. — Sprejme se tudi še nekaj gospodov na dobro hrano. — Točna postrežba. Kongresni trg št. 3, II. P. 585

Mesečna soba

lepo meblowana se na Miklošičevi cesti št. 8. „Hotel Loyd“ takoj odda. Več se poizve istotam v III. nadstrupju na levo, razgled na ulico. 587

Lepo meblowana zračna in velika

mesečna soba

s posebnim vhodom, v I. nadstrupju, v neposredni bližini II. drž. gimnazije se odda s 15. novembrom. Naslov pove upravništvo „Jutra“.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Dobro smo računali

in prav izvolili, da obiskujemo laško kuhinjo ki je po dobri kuhinji, in pristni kapljici ter točni postrežbi znana širom Ljubljane.

Priporočamo jo tudi Vam!

Obiskovalci.

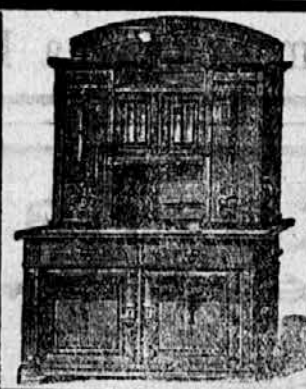
Za jesen in zimo:

Bluze, spodnja krila, hišne halje, pletene jopice, zimsko perilo, rokavice, kožuhovine, dežnike, moderce in vse moderne nakitne predmete. Damske klobuke in čepice kakor tudi za otroke. Vse športne predmete.

V oddelku za gospode:

Klobuki, cilindri, čepice, kravate, zimsko perilo, rokavice, dežniki, palice, pleteni telovniki, kakor tudi vedno najnovejše potrebščine za gospode.

Modna in športna trgovina P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte.

Velika zaloga pohištva in tapetniškega blaga

FR. KAPUS

Marije Terezije cesta 11. (Kolizej.)

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, zimaice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke ter kuhinjsko pohištvo.

Sprejema se tudi oprema hotelov.

Zmerne cene.

Izdelki solidni

Krasne novosti za jesensko sezijo

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini **PETER ŠTERK**

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek in kako-
vosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših
moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice itd.

Konfekcijska trgovina

A. LUKIČ, Ljubljana

Pred škofijo šte. 19

priporoča svojo velikansko zalogo izgotovljenih oblek
po najnovejšem kroju za gospode, dečke in otroke.

Najnovejše v

konfekciji za dame in deklice.

Solidna in točna postrežba.

Najnižje cene.

FRAN MEDIC

čevljarški mojster v Ljubljani.

Zaloga in prodajalna Prešernova ul. 48.

Lastna delavnica Elizabetna cesta 5.

Največja zaloga moških, damskih
in otroških čevljev domačega in
tvarniškega izdelka, zaloga di-
jaških in sokolskih telovadnih
čevljev. — Popravila se elegantno
in ceno izvršujejo.

: Postrežba točna in solidna. :

Najnižje cene.

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani,

Židovska ulica št. 7

priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov
najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske
priprave po najnižjih cenah. Zaloga potrebščin za ribji lov.

Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Spominjajte se prekoristne
družbe sv. Cirila in Metoda.

Kite iz las

po 5, 7, 9 in 12 K. — Barva za
lase in brado „Neril“ od dr. Drallea
v steklenicah po K 2— velike K 4.
Lasne podlage in vse vrste mreže.
Lasulje, brade, šminke in vse drugo za
maskiranje priporoča po zmernih cenah
S. STRMOLI, brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven
čevljarkega mostu.) Izdelovalnica za
vsa lasna dela. Cenik se pošilja na
zahtevo zastoj.

razpošilja v izbrano krasnih čistokrvnih
eksemplarih

FUCHSOV eksport psov
PRAGA, Klamovka 25.

Ceniki gratis in franko.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak
naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“,
ali pa najde novega naročnika!

Lepo in belo lice

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišeča
krema brez maščobe

„OLIMPIA“.

„OLIMPIA“ preparati odgovarjajo zahtevam najmodernejše ko-
zmetike, ter so kot taki najuspešnejše in popol-
noma neškodljivo sredstvo za negovanje kože.

Krema „OLIMPIA“ mali lonček K 1-20.

Krema „OLIMPIA“ veliki lonček K 2—.

Puder „OLIMPIA“ rosa K 1-50.

Puder „OLIMPIA“ creme K 1-50.

Puder „OLIMPIA“ beli K 1-50.

„OLIMPIA“ preparati se dobijo samo v lekarni

Ubald pl. Trnkoczy v Ljubljani

zraven rotovža.

Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča svojo veliko zalogo

oblek, ulstrov, raglanov, zimskih sukenj, kakor
tudi kratkih sako (mikado) z razno kožno pod-
lago za gospode.

Velika izbira kostumov, dolgih double plašcev,
kožuhovinastih jopie in paletotov, kril in bluz
za dame. Vse v najmodernejšem kroju in barvi.

Solidna postrežba.

Priznana nizke cene.

Lokal

za prodajalno, opremljen z novo ele-
gantno opravo, s pravico za točenje
žganja, pripraven tudi za gostilno, z
velikimi kletmi in vrtom, za kavarno,
pisarno, ali kako drugo obrt, se takoj
odda. Kje, pove Prva anončna pisarna.

Najprimernejša igra za manjše odre
je enodejanka

Malomestne tradicije

Češko spisal V. Štech, prevel V. M. Zalar.
(Repertoarna igra češkega „Nar. divadla“
v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi.

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjigarnah in pri založ-
niku V. M. Zalarju v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v t-
iskarske in litografske stroje spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo.

Musikalije.

Telefonska šte. 118.

Najmodernejše črke.

Litografija.

Postne karnalnice šte. 78.307.

Del. glavica:

K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

priporoča promese dunajskih komunalnih srečk za zrebanje dne 2. novembra t. l. Glavni dobitok K 300.000.—. Cena K 18.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 $\frac{1}{2}$ %

Rez. fond nad

K 800.000.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Šelenburska ulica šte. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obilgacije, nastavne pisane,
prioriteta, delnice, srečke itd. — Valute in devize. —
Prodaja na vrednostne papirje in blago lažje-
javni skladišč.

Promese k vsem zrebanjem.

Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve 4 $\frac{1}{2}$ % do dneva dviga.
Rentni davek plačuje banka iz svojega.
Na tekoči in širo račun po dogovoru.
Zvezna sveta z Ameriko.

Akreditivi.

Benjalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavaranje vrednostnih
papirjev proti kuram izgubl. — Revizija zrebanja
srečk itd. brezplačno. — Stavni krediti. — Rembour-
krediti. — Borna narečila.

Inkaso.

Filijalka v Opatiji.

Delniška glavica K 8,000.000